

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

Cap. 1. de Natura huius Sacramenti.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

nem seruare oportet: Nam alicubi mos est, vt mox post collatum sacramentum frons abluatur à ministris in fonte baptismatis, si autem per triduum, vt moris in nostra patria circumferatur, à laicis etiam abluì potest, sed vitta debet comburi, & non ad profanum vsum adhiberi. Quintò, Episcopus confirmato leuem alapam infligit, vt significetur, Christianum militem paratum esse oportere, ad iniurias pro Christi nomine perferendas.

TRACTATUS IV.

De venerabili sacramento Eucharistiæ.

C A P. I.

De natura huius Sacramenti.

1 Eucharistia est sacramentum sanguinis & corporis Christi sub speciebus panis & vini ad spiritualem animarum refectionem diuinitus institutum. Constat ex perpetua Ecclesiarum traditione & definitur in Concil. Lateran. Nam sacramentum est sensibile signum rei sacræ ad hominem sanctificandum diuinitus institutum. Huiusmodi autem est S. Eucharistia: siquidem species panis & vini significant corpus & sanguinem Christi, quæ sub ipsos continentur, tanquam spirituale anime nutrimentum iuxta Iohannis 6. *Caro mea verè est cibus, & sanguis meus verè est potus.*

2 Transmutationis seu conuersionis panis & vini in verum corpus Christi & sanguinè eius frequens est mentio apud Patres, Ambros. Cyrill. Chrylost. Greg. NB. Ad totale siue integrum sacramentum pertinet, vt sit signum sensibile non tamen ad quamuis partem constituentem sacramenti, vt patet in contri-

contritione, quæ est pars sacrament pœnitentiæ: sacramen non per se, sed per peccatorū confessionem sensibilis fit, sic etiam corpus & sanguis Christi per se non sunt sensibilia, sed per alteram partem sacramenti, videlicet ratione specierum.

Eucharistiæ sacramentum omnium excellentissimum est, quia continet in se Christum viuum Deum ac hominem verum, fontem & authorem omnis gratiæ, quæ causa est, cur inter omnia sacramenta hoc vnicum cultulatriæ adoretur.

Materia & forma aliter se habent in hoc sacramento ac in aliis, quæ successiuū esse habent. Nam in aliis sacramentis materia & forma sunt partes componentes sacramenti, sed hoc sacramentum ex speciebus panis & vini, & ipso corpore Christi ac sanguine, quodammodo componitur, nec panis & vinum & forma sunt causæ effectrices gratiæ sanctificantis, sed ipsum sacramentum.

Eucharistia sub speciebus panis ac vini est vnicum integrum ac perfectum sacramentum, idque virtute morali ad eum modum quo dicitur una domus, vnus exercitus, tametsi pluribus partibus constet, ideoque moraliter plura sint; ita & hoc sacramentum licet & materiæ concurrant, tamen quia ad vnum finem ex Christi institutione ordinantur, vnum sacramentum sunt, quia vnum sacrificium cruentum significant, vnum Deum continent, vnum effectum gratiæ sanctificantis.

Eucharistiæ sacramentum variis nominibus appellatur; sacrificium, hostia, panis vitæ, Eucharistia, videlicet bona gratia, viaticum, viam nobis præbens ad vitam cœlestem. Synaxis seu communio quia participantes sanguine & carne, ipsaque Deitate

rate

tate Christi unimur in ipso & inter nos diuina charitate.

C A P. II.

De materia Eucharistiae.

1 Materia ex qua sacramenti Eucharistiae, est panis, & vinum: Prob. ex institutione Christi, Matth. 26. & Marc. 14. Congruentia huius institutionis est, quia panis & vinum ob mundiciem aliasque qualitates ac virtutes convenientissimè ad conuiuium adhibentur. Nam panis confirmat, vinum exhilarat, ideoque aptissima materia sunt ad significandum virtutem, finem, & effectum huius sacramenti, quod ad spiritualem animæ alimoniam peculiariter institutum est.

2 Panis triticeus esse debet necessitate sacramentali comprehendit etiam far Dnctel, siliginem Dncten. Nam & hæc materia eo fine seminatur & crescit, vt exinde panis pro hominis victu conficiatur; peccat tamen grauius sacerdos si possit habere triticum, & tamen adhibeat siliginem. Ratio assertionis petitur ex verbis Euangelistarum, & traditione Ecclesiae: Christum in vltima cœna talem panem, qualis communiter in conuiuiis vsitatus est, consecrasse.

3 Olyza, auena, mylium, hordeum non sunt materia huius sacramenti, cum ex iis non soleat panis confici pro hominis victu, nisi e b defectu tritici: Quare nec simpliciter panis vocabulum meretur, sed cum addito, panis hordeacius, panis auenarius.

NB. Panis ex triticea farina & aqua elementari (non rosacea,) nec lacte mixtus atq; ignis caloreustus esse debet: Nam materia huius sacramenti ex Christi